

**Проект: „ГЕНЕТИЧЕН ПРОФИЛ НА ЛАВАНДУЛОВИ НАСАЖДЕНИЯ ОТ
РАЗЛИЧНИ РАЙОНИ НА БЪЛГАРИЯ. УСТАНОВЯВАНЕ НА
АВТЕНТИЧНОСТТА И ИЗРАВНЕНОСТТА НА ИЗХОДНИЯ ПОСАДЪЧЕН
МАТЕРИАЛ И ВЛИЯНИЕТО МУ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА ПОЛУЧЕНОТО
ЕТЕРИЧНО МАСЛО“**

№ на финансиращия договор: № КП-06-М61/7 / 15.12.22

Финансиране: Фонд „Научни изследвания“

Бенефициент: Тракийски университет

Продължителност на проекта: 2 години

Стойност на проекта: 40 000 лв.

**Ръководител на проекта от страна на Тракийски университет:
д-р Мария Тодорова Желязкова**

**Екип на проекта от страна на Тракийски университет:
Зорница Иванова Жеркова, магистър, Жулиета Георгиева Кочеренко, гл.
експерт, магистър, Ванеса Васкова Василева, бакалавър**

Кратко описание на проекта:

Лавандулата е тревисто растение от семейство Устноцветни (*Lamiaceae*). Като лечебно и маслодайно растение, продуктите получени при преработката на лавандулов цвят, намират широко приложение в парфюмерията, козметиката, Арома терапията и медицината.

В природата се срещат повече от 30 вида лавандула, десетки подвидове и стотици сортове.

Основните производствени райони у нас са Стара Загора и Добрич, където лавандуловите полета са разположени на площ от над 9 000 ха, което е повече от половината насаждения в страната. Лавандулата е една от най-разпространените етерично-маслени култури в България, но бъдещето пред сектора не е светло.

Последните 10-15 години на ускорено, и в същото време, неконтролирано увеличаване на насажденията вече носят своите негативни резултати.

Хаотичното разрастване на площите при липса на контрол доведе до трайно влошаване на качеството на получените етерични масла и спад в продажбите на световните пазари. Това, до голяма степен се дължи на грешки в култивирането и най-вече на смесването на видове и сортове лавандула, в резултат на което се създадоха изключително не изравнени и нерентабилни лавандулови полета. От лидер на световният пазар, в последните няколко години България е на път да загуби трайно позицията си. Секторът се нуждае от реформа и категорична намеса на държавата. Това може да бъде постигнато с инвестиции в научноизследователска дейност, системен контрол и комплексни мерки, свързани с обучението и консултацията на производителите.

Ето защо целта на това проектно предложение е да бъде проведено генетично изследване на производствени лавандулови полета от различни райони на България, което да установи генетичния произход на изходния растителен материал и влиянието на смесването на видове и сортове лавандула върху качеството на суровината. За постигане на тази цел се поставиха следните основни задачи:

1) Райониране на съществуващите лавандулови полета в България - очертаване на основните производствени райони и микрорайони и съставяне карта на полетата.

2) Събиране на растителен материал от лавандулови насаждения от различни райони за съставяне на генетичен профил (доказване на смесване на сортове или липса на такава) и отчитане количеството и химичния състав на етеричното масло.

3) Определяне връзката между генетичната изравненост и прякото ѝ влияние върху добива и качеството на полученото етерично масло.

Натрупаната подробна качествена и количествена информация ще бъде използвана за изготвяне на прецизна оценка за състоянието на лавандулопроизводството в страната.

Провеждането на задълбочени научни изследвания по проблема ще повиши вниманието на фермерите и ще наложи тенденция към целенасочен и информиран избор на изходен посадъчен материал при създаване на нови производствени площи в страната. Проектното предложение е съобразено с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 и допринася за кариерното развитие на млади учени и постдокторанти чрез високо ниво на научните изследвания, които, от една страна, ще дадат възможност за научна продукция, а от друга – ще допринесат за възможности за решаване на проблем от регионално и национално значение, а именно - връзката и значимостта на генотипа върху качеството на полученото етерично масло.